

SISZÁNTÚL

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 16 kor.
Negyedévre 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelenik minden nap, a hétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 5.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők

XIX. évfolyam 164. szám.

Nagy-Várad.

Péntek, 1913. július 18.

Magyarok — horvátok.

Irta Dús László.

Néhai b. e. Schlauch Lőrinc bi-
boros egy látogatásom alkalmával,
mikor a katolikus hitéletéről és an-
nak fejlődéséről beszélgettünk, áttért
a politikai helyzetre is, rá mutatott
arra, hogy mennyire szüksége van
az államnak a katolikus hívekre
és a katolikus hitélet fejlesztésére.

— Ime! — mondotta, — Horvát-
ország! — nyolcszáz esztendő óta
küzdünk állami életünk fentartásáért
egy sorban és ma már ott vagyunk,
hogy Horvátországot egyedül a val-
lás köteléke fűzi még hozzánk!

Szavainak igaz voltáról meg kel-
lett győződnöm az elmúlt évek tör-
ténete folyamán.

A horvát koalíciót kezdetben ma-
gam is úgy üdvözöltem, mint a ma-
gyar-horvát egység megvalósulására
irányzott törekvést és azt kellett ta-
pasztalnunk, hogy a horvát-szerb
koalíció, élén a magyar barátnak
mutakozott horvát vezérrel épen
az uniótörvény megerősítésére tö-
rekszik.

Ennek éppen ellenkezője történt.
Ha még egyedül lettem volna
ebben a hitben!

Maga Drohobeczky Gyula, kőrösi
g. kath. püspök, az a nevezetes fő-
pap, aki Miklóssy István magyar
g. kath. püspök felszentelésén részt
fog venni épen a többi g. kath. püs-
pökök ellenére is, ebből a hitéből
teljesen kiábrándult akkor, mikor a
horvát-szerb koalíció ellene fordult
és leszorította a politikai pályáról.

Drohobeczky Gyula, az ungvári
kanonokból lett kőrösi püspök visz-
szavonult egyházmegyéjébe, nehogy

gyűlölködés tárgya legyen a róm.
katolikus horvátok előtt.

A volt djakovári róm kath. püs-
pök néhai Strossmayer, a nagy
horvát álmokat addig-addig szötte-
fonta hívei előtt, míg ezek örömmel
üdvözölték a mi monarchiánk ellen
üvöltő szerb gyűlölködést.

És nőtt a láz minden irányban.
Nőtt annyira, hogy magát a hor-
vát bánt meg akarták ölni a zajon-
gók s a haláltól csak úgy menekült
meg, hogy a fegyver golyója a mel-
lette ülő tanácsost sebezte halálra.

És a nagy gyűlölködés közepette
egyszerre kitört a Balkánban a há-
boru, a szerb, a montenegrói, a gö-
rög, a bolgár megrohanta a készü-
letlen, a télhez nem szokott törököt
és a bolgárok győzelmes támadá-
sokkal leverték azt, váraikat, váro-
saikat elfoglalták és eljutottak Kon-
stantinápoly előtti hadvonalig.

A bolgárok, a görögök, a szer-
bek és montenegróiak valamennyien
görög keletiek.

Van azonban egy ősi népfaj az
ő hátuk mögött, az albán. Ez a
népfaj, három vallásfelekezetre osz-
lik; mohamedán, g. keleti és róm.
katolikus albánra. A mohamedán
albán vallása szerint, a g. keleti
toszk, a róm. kath. pedig ghek al-
bán néven nevezetik és mindenik
így vallás szerint felosztott albán
apróbb törzsekre oszlik.

Amikor a szerb és görög benyo-
mult az albánok közzé, első dolguk
a mézárálás volt, mert azokat a
katolikus albánokat, akik nem
tértek át a g. keleti vallásra, lemé-
szárolták, hogy a róm. katolikus
albánok tulsulyát megerősítsék.

Igy történt az, hogy egy r. kath.

szertetést azért, mert sem maga a
g. keleti vallásra áttérni nem akart,
sem híveit a hitehagyásra nem buz-
ditotta, sőt ezt ellenezte, a legke-
gyetlenebb és leggyalázatosabb mó-
don verték agyon.

A mi horvát testvéreink, kiket a
nagy horvát álom láza fogott el,
láthatják ebből a példából, hogy
mi várna rájuk szerb testvéreik
győzelme esetén.

A mi horvát testvéreink Horvát
és Szlavonországban a horvát nyel-
vet és kulturát akarják diadalra
emelni, a tulsulyban levő szerbek
azonban épen ellenkezőleg a szerb
nyelvet és kulturát, de emellett a
g. keleti vallást akarják rájuk tolni
s ha szép szerével nem megy, a
meggyilkolt albán szerzetes példája
mutatja, hogy mennie kell dorong
alatt.

Horvát testvéreink a magyar he-
gemonia alatt, nyolcszáz éven át
nőttek meg, papjaik a katolikus
hitélet útján emelkedtek fel, nyelv-
vöket a magyar pénzen emelt zág-
rábi egyetem emelte fel a kultura
színterére, életüket a Kárpátoktól
az Drávaig alányuló magyar föld
tartja fent és az Adriai tenger fel-
használásával teheti boldoggá.

Hogyha mindezt figyelembe veszik
amott a Dráván túl, lehetetlen, hogy
a jobbik eszűkhöz ne kapjanak és
be ne lássák, hogy biztosítva a val-
lásszabadságot, a nyelv és kultura
fejlődését, a megélhetést minden
irányban, csak is Magyarország, a
magyar nemzet kapcsolásában, úgy,
miként őseik tették, tarthatják fent
nemzeti létüket, Magyarország nél-
kül elenyésznek, megsemmisülnek.

SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK

méret szerint felelősség mellett már 2 kor.-tól
kezdődő árban készíttetnek

Fehér János kötszer gyárában
(Rákóczi-ut, Bémer-tér.)

ahol óriási választékban kaphatók: Irigátorok, fecskendők, gumi-
harisnyák, szuszpenzoriumok, gumi-lepedők, vatta és minden-
féle **szülészeti** és **betegápolási cikkek.**

**Mentőszekrények nagy raktára, műlábak,
támgépek, miderek jutányos árban**
és kitűnő kivitelben készíttetnek. Telefon 419.

Kavarodása Balkánon

Mindenki a békét óhajtja és mégis napról napra több vér folyik a Balkánon.

Az egykori szövetségesek, akik a bolgároknak köszönhetik a törökök leverését, most két oldalon szorongatják a bolgárokat s azonkívül az eddigi semleges néző: Románia is hareba szállt, hogy a koncon osztozzék.

Amíg ezek pusztítják egymást, a már halottnak vélt török is erőre kap s legalább Drinápolyt szeretné visszahódítani, ami nem is nehéz, ha a nagyhatalmak engednek.

Az angol azonban már beleszól a dologba, a londoni konferencia határozatának érvényt akar szerezni.

A balkáni eseményekről a következő tudósítások szólnak:

Szerb-bolgár csatározások.

London, jul. 17.

A Daily Mail jelenti Belgrádból: A szerbek és a bolgárok között tegnap újabb harcok voltak az egri-palánkai vonalon. A szerb első seregnek egy csapata megszállta Buti-Kamik helységet, mire egy bolgár sereg, mely 4000 emberből állott, megtámadta a szerbeket. Több órás harc után a bolgároknak nagy veszteségekkel vissza kellett vonulniok.

Ki lesz Danew utóda.

Szófia, jul. 17.

A király Malinoffot bizta meg kabinetalakítással. Miután a kormány lemondott, a szobranje üléseit elnapolták. Malinoff azon fáradozik, hogy a szobranje összes pártjából koncentrációs kabinetet hozzon létre.

A törökök bosszúja.

Páris, jul. 17.

A francia külügyminiszteriumhoz érkezett jelentések közt van egy, a mely hírül adja, hogy az elnyomuló török sereg Szulában és Drinápoly környékén hallatlan kegyetlenséggel irtja ki a bolgárokat és a görögöket. A mohamedánok véres bosszút vesznek ellenségeiken a nagy vereségekért.

A francia külügyminiszterium utasította szófiai követét, hogy haladéktalanul járjon el a bolgár kormányhoz és szólítsa föl, hogy küldjön korlátlan meghatalmazással egy megbízottat a Balkán-államok miniszterelnökeihez tárgyalni a békefeltételekről. Bompard konstantinápolyi nagykövetet azzal bizta meg Pichon, hogy a nagyhatalmak nevében intse meg a portát s figyelmeztesse arra, — hogy Európa nem fogja tűrni a londoni békeszerződés megszegését, tehát a török csapatoknak haladéktalanul vissza kell térniök az Enosz-Midia határvonal mögé. Abban is egyetértenek a nagykövetek a francia külügyi kormányval, hogy Romániára is nyomást kell gyakorolni, ezért helyeselték Pichonnak azt az intézkedését, hogy a maga részéről is felszólítást intézett Bukarestbe, hogy a román sereg hagyja abba az elnyomulást Szófia felé. Az a meggyőződés vezette Pichont intézkedéseiben, hogy ha a szövetséges szerb-görög sereg folytatja a hadműveleteket, Románia pedig Szófiára vet szemet és a török sereg Drinápolyig akar jutni, akkor Bulgária végső kétségbeesésében élet-halál

harca szánja el magát és ebben az esetben újabb bonyodalmak támadhatnak.

Románia szándéka.

Bukarest, jul. 17.

A kormányhoz közel álló helyen azt mondják, hogy Románia a válság lezajlása után meg fog elégedni a turtukaja-balesiki területtel és a többi elfoglalt területet visszahadja Bulgáriának.

Hogy a román seregek oly messzire hatolnak Bulgáriába, abban belső politikai szempontok is közrejátszanak, mert a kormány meg akarta nyugtatni az elégedetlenkedőket, a kik már erősen támadták a kabinettet akkor, mikor az első háborúba nem avatkozott bele. A kormány mostani érelves eljárása megnyugtatta az ellenzékét és valószínű, hogy Carp Péter ismét átveszi a konzervatív párt vezetését.

Szófia, jul. 17.

A román csapatok, melyek kereskedelmi és hadihajók segítségével átkeltek a Dunán, ellentállás nélkül megszállták Oreho városát, mert bolgár csapatok nem voltak jelen. A román csapatok egy része Bulgária belseje felé nyomulnak előre.

A román trónbeszéd.

Bukarest, jul. 17.

Az összegyűlt szenátorok és követek nagy lelkesedéssel hallgatták végig a trónbeszédet. Miután a parlament számos tagja katonai szolgálatra bevonult, nem voltak sokan jelen. A parlament épülete előtt nagy embertömeg gyűlt össze, mely a távozó minisztereket lelkesen megéljenezte. A kamara elfogadta a kormány által kért 8.910.000 franknyi hitelt felszerelési célokra és a 100 milliós hitelt a mozgósítás céljaira.

A képviselők kijelentették, hogy napidijaikat felajánlják a bevonult tartalékosok családjai segélyezésére.

A törökök Drinápoly előtt.

Konstantinápoly, jul. 17.

A főhadiszállásról jelentik, hogy két török lovasezred már Drinápolyig jutott. A Stambul című lap hírt ad róla, hogy a bolgárok kezdik kiűriteni Drinápolyt.

A monarchia tiltakozik.

Páris, jul. 17.

A Figaro pétervári tudósítója jelenti: A pétervári osztrák-magyar nagykövet kormánya sürgős utasítására lépéseket tett az orosz kabinetnél és rámutatott arra, hogy a monarchia szükségesnek tartja a gyors békekötést, de nem fogja tűrni Bulgária teljes szétदारabolását és megsemmisítését.

A bolgár király segítséget kér.

Grác, jul. 17.

A „Tagespost“ állítólag hiteles bécsi forrásból jelenti: Beavatott körökben beszél, hogy Ferdinánd bolgár király Ferenc József királyhoz fordult és fölkérte, hogy interveniáljon Bukarestben Károly királynál. Az idézett lap szerint a tegnapi ischli audiencián ő felsége megbeszélte a bukaresti intervenció dolgát gróf Berchtold külügyminiszterrel.

A parlamenti őrség átszervezése

A Gerő százados ügyéből kifolyólag az a hír terjedt el, hogy a képviselőházi őrséget reformálni fogják, mert a tisztai állással nem egyeztethető össze, hogy aktív katonatisztek valamely helyiségben állandó rendőri szolgálatot teljesítsenek.

Az eset és az ebből kialakult dolgok állítólag arra indították a hadvezetőséget, hogy illetékes helyeken fölvesse a parlamenti őrség kérdését. Hogy az egész őrséget mindenestül eltöröljék-e, vagy újjászervezzék, esetleg átalakítsák, ebbe a hadvezetőség nem szól bele, ő neki csak az a kívánsága, hogy kiküszöböljenek minden olyan mozzanatot, amely kényesen érinti a hadsereget és a tisztikart. A hadvezetőség a kormány iránt való teljes lojalitással a kormányra és a képviselőház elnökségére bizza, hogy a megfelelő módosításokról gondoskodják, de a változtatáshoz magához ragaszkodik.

A hadvezetőség e fellépése folytán ő felsége melegen érdeklődik a parlamenti őrség kérdése iránt és legközelebb erről a képviselőház elnökének a véleményét meghallgatja. Beöthynek kell tájékoztatni a királyt, hogy az ő felfogása szerint mit kívánnak a parlamenti rend fönntartásának érdekei.

Az ujfalui választás.

A jelöltek programbeszédei.

A berettyóujfalui kerületben lázasan folyik a választási munka. A választó polgárság hangulata nyugodt, nagyobb lelkesedések csak a képviselőjelöltek programbeszédei alkalmával tapasztalhatók. Természetes, hogy a választójog nélküli ifjak és a gyerkőcök hatalmas tollakkal diszitett kalapok alatt nap mint nap után rendeznek csendes tüntetéseket az utcákon.

A kerületben különben el vannak készülve Cziffra Kálmán megválasztására. A függetlenségi pártban már most hangoztatják, hogy nem kellett volna jelöltet állítani. Maga a párt jelöltje Balogh Tihamér kijelentette, hogy nem szívesen vállalta el a jelölést. Nincs kizárva az sem, hogy még a választási nap előtt vissza fog lépni Balogh. Mint értesülünk, a függetlenségi pártban igen kínos differenciák vannak, melyek lényegesen befolyásolják a választás menetét. Leszkay Gyula lemondása a pártelnökségről ezeknek a differenciáknak volt a következménye.

Balogh Tihamér különben tegnap kezdte meg körutját. Az első programbeszédet Biharkeresztesen tartotta meg a függetlenségi párt jelöltje. A programbeszéd alkalmával kevesen jelentek meg. A jelölt rövid beszédet intézett az összegyűltekhöz, s abban foglalta össze az egész programját:

Kossuth Lajos

a programom.

Ezután pár szóban foglalkozott még a jelenlegi kormány működésével és ezzel befejezte beszédét.

Ugyancsak tegnap ment át Ártándra és Mezőpeterdre Balogh Tihamér.

Cziffra Kálmán a munkapárt jelöltje tegnap pihent s Nagyváradon tartózkodott.

Ma Mezőpéterden, Pusztatoldon és Bojt községében, vasárnap Biharkeresztesen, Berekböszörményben és Mezősas községében tarja meg programbeszédét.

A kerületben Cziffra fogadtatására mindenütt előkészületeket tettek. Tudósítónk értesítései szerint a legtöbb községben csak Cziffra Kálmán lobogóját lehet látni. A programbeszédre lovasbandériumok vonulnak

fel a jelölt fogadtatására. Cziffra Kálmán utjában a megyei munkapárt előkelőségei kísérik mindenütt.

Az alispáni hivatalban eddig még nem tettek semmiféle intézkedéseket a karhatalom kirendelése iránt. Ebből a legjobban lehet következtetni a kerület hangulatára és arra, hogy a választás alkalmával semmiféle emóció nem lesz.

Agyonverték egy beteget?

Izgalom az elmekórházban. — A főorvos vizsgálatot kér. — Nyomoz a rendőrség.

A kora délelőtti órákban egy rendkívül titokzatos haláleset híre hozta izgalomba egész Nagyváradot. Az eset feltűnését fokozta az a körülmény, hogy csak éppen pár nappal ezelőtt történt hasonló eset Budapesten, ahol a férfi ápolók agyonrúgáltak egy szerencsétlen beteget. Az emberi brutalitás e rettentő példája minden laikus emberben fellázította a vért.

Ebben a percben még kétes a dolog, de megírásával kénytelenek vagyunk sietni, mert bármit is igazol a boncolási jegyzőkönyv, a híre, a gyanuja és a lehetősége fent marad annak, hogy a nagyvárad elmekórházban az ápolók, vagy a betegek agyonverték egy nőt, aki rettenetes kínok között még kedden délután meghalt.

A cikk végén bizonyára megfogja találni az olvasó a törvényszéki orvosok véleményét, de tegnap délelőtt és egész délután egy rendkívül súlyos vélemény pressziója alatt gondolkodtak az emberek Nagyváradon. És ez dr Waldmann Béla helyettes igazgató főorvos erélyes fellépése volt.

Dr Waldmann Béla vezeti most az elmekórház ügyeit, mivel dr Kenéz Kálmán igazgató főorvos Abbaziában üdül. A főorvos helyettes a legélesebb hangon kelt ki az eset alkalmával a titkolódzás ellen és követelte, hogy *jelentsék az esetet a rendőrségnek és kérjék a nyomozás és vizsgálat gyors lefolytatását.*

Ezt sikerült is elérnie és most kronológikus sorrendben fogjuk elmondani a rejtélyes eset részleteit, úgy, amint azt megtudtuk és benyomoztuk.

Az orvosok izgalma.

Különös impressziója van az embernek, amikor belép az örültek házába. Félelem, undor, borzalom, meghatottság és szájalom vibrál az ember gondolatai között, talán a szíve is fáj egy kicsit, de mindig borzong, valahányszor a virágos utak, csoportok és rózsaszínűk között meredt, hülye arcok, hangtalanul röhögő képek vigyorognak feléje. Most pedig, hogy ez a tragédia történt, szinte érzi az ember a levegő feszültségét, az emberi idegek, az ápolók és ápolónők, orvosok és alkalmazottak idegeinek emberfeletti feladattát. Hiszen ezek évek óta türik a legborzalmasabb szeszélyeket, izlelik a tébolyodott ágyak bizarr ötleteit, szenvedik az örültek dühöngését. Szinte majdnem azt mondja az ember, hogy nem csuda, ha egyszer egy emberöltő alatt megeshet egy infernalis tragédia e nagy temetőben.

De nem szabad megeshet, mert itt fizetnek azért, hogy az ápoló türelmes legyen a végletekig, itt életfeladat, kenyérkereset a nyugalom, a nyugodtság és soha sem szabad elveszteni a józanságot.

Ezért ülhetett ki az izgalom az orvosok arcára, amikor mi bekopogtattunk.

— Nem történt semmi kérem. Ó igazán szimpla eset . . .

Jó jó. De azért mi mégis kíváncsiak vagyunk. Elvégre az orvosok nem tehetnek róla. Nem ülhetnek mindig a betegek mellett.

A déli órákban jártunk kint.

— Hol van kérem a rendőrtiszt, aki a kihallgatásokat végzi?

Elvezetnek bennünket a II. számú kórterem felé. A folyosó egy rögtönzött iroda. Itt csillog Bodó László r-felügyelő aranygallérja, mellette ül Dienes detektív szürke ruhában és belépésünkkor elküldik az egyik kórházi ápolónőt, aki éppen jegyzőkönyvbe mondta vallomását.

A titokzatos éjszaka.

A kórházi orvosok, mivel az ügy vizsgálat alatt van, nem mondhatnak semmit. A rendőrtiszt is hidegen elzárkózott. Mindamellett hosszas utánjárás után sikerült megtudnunk az eset részleteit, melyek a felvett hivatalos tényállásban is benne foglaltatnak.

Az állítólag agyonvert elmebajos nő Szeley Mária. Huszonhárom éves és már három éve van bent az elmekórházban A II. számú pavillonban ápolták. Szeley Mária-nak gyakran voltak epileptikus rohamai, de az utóbbi időben már enyhült a rohamok ereje. Erős remény volt rá, hogy Szeley két-három hónapon belül elhagyhatja a kórházat.

A pavillonban 5-6 ápolónő teljesít szolgálatot, valamennyien civil nők. A kérdéses éjszaka, ami után Szeley meghalt, Teleky Zsuzsanna volt a szolgálatban az osztályon. Ez a nő f. hó 15-ére felmondott. Közvetlenül távozása előtt történt a rettenetes eset és öt még 15-én elbocsátották.

Munkatársunk megkérdezte az orvosokat:

— Tudják önök ennek a nőnek a tartózkodási helyét?

— Azt hisszük, hogy Marosvásárhelyre ment.

Hétfőről keddre virradó éjszaka valami borzasztó összeesés lehetett ebben a teremben. Az egyik tanu vallomása szerint, valaki Szeley Mária-t kivonszolta az udvarra s ott dulakodott vele és azután visszavonszolta a beteget ágyára.

Az egész sötétben történt másnap (kedden) délután Szeley Mária meghalt.

A főorvos felhábrosása.

A napi vizit alkalmával jelentették a halálesetet dr Waldmann Béla főorvos helyettesnek. Dr Waldmann nyomban megvizsgálta a halottat és izgatottan adta ki az utasítást.

— Miért nem jelentették rögtön ezt nekem! . . . Értessék a rendőrséget, mert itt esetleg gyilkosság történt.

A rendőrség csak 16-án kapta meg az értesítést a kórház igazgatóságától, mire János Gyula felhívta a hatósági orvost, hogy vizsgálja meg a hullát, látszanak-e azon külérőszak nyomai.

És a hatósági orvos véleménye olyan volt, hogy a rendőrség a *legszeleesebb körű nyomozást vezette be.* Egyben jelentették a gyanus esetet az ügyészségnek és az ügyészség tegnap délutánra elrendelte a hulla felboncolását.

„A magunk reputációja.”

Dr Waldmann Béla, aki most hivatalból helyettesíti dr Kenéz Kálmán főorvost, így adta elő a rejtélyes esetet munkatársunk előtt.

— Szeley Marit kedden reggel ágyban fekve találtam, görcsös állapotban. Délután 4 órakor meghalt.

Miután láttam, hogy a homlokán egy és fél cm. hosszú seb van s miután az ápoló személyzet ennek eredete felől nem tudott felvilágosítást adni, jelentettem az esetet dr Fráter Imre kórházi igazgató főorvosnak.

— Lehet, hogy a sebet görcsös állapotban való lezuhanás következtében kapta. De az is lehet, hogy valamelyik ápoló gondatlansága folytán sérült meg. Minthogy a halál gyors bekövetkezése összefügghet a sebbel, javasoltam az igazgató főorvos ur-nak, hogy a magunk, az intézet reputációja érdekében sürgősen kérje meg az orvosrendőri hullaszemlét.

— Ezt még szerdán délután megtartotta dr Ertler Mór tiszti orvos és beterjesztette jelentését. Ugyáltszik, hogy nem volt megelégedve az eredménnyel, mert ő kérte a hulla felboncolását. A többi most már a vizsgálóbíró és rendőrség dolga. Egész csütörtökön folyt a személyzet kihallgatása. Mint hallom, a boncolást délután 6 órára tüzték ki.

Itt fogják aztán megállapítani, hogy mi volt a hirtelen halál oka.

A boncolás.

A kórház hullaházában folyt le a boncolás, amelyen jelen volt Kérchy Péter vizsgálóbíró s a kir. ügyészség képviselője, a rendőrség részéről Bodó László rendőrfelügyelő, Ehrlich Imre rendőrségi fogalmazó és két detektív.

A boncolást dr Fisch Aron és dr Grósz Menyhért törvényszéki orvosok végezték.

A hullának csak fején és lábain (a térd körül) találtak külső sérüléseket. Az elmebeteg hétfőn éjszaka állítólag 33-szor esett görcsös állapotba. Ezt megerősítették az elmebetegek is, akik egy teremben voltak vele. Meglepő elmebeli frissességgel mesélték el az esetet. Bodó László nyolc elmebetegét és négy ápolót hallgatott ki. Az ügy iratait átvette az ügyészség.

A boncolás esti 8 órakor ért véget. Az orvosok megállapították, hogy Szeley Mária epileptikus volt. A halál okául állítólag a fulladást mondták. A boncjegyzőkönyv többi részletét titokban tartják. Most a vizsgálóbíró kezében van az ügy s ő diszponál afölött, hogy beszüntetik-e az eljárást vagy nem. Az ügy eldőlését városzerte kíváncsian várják, annál is inkább, mert még a levegőben van a budapesti eset szaga.

Lacikonyhák alkonya.

Rossz ételeket talált a rendőrség.

A régi jó idők vásáros népségének szinte életszükséglete volt a lacikonyha. Ezekben a sátrakban kaptak olesó pénzen szép piros ropogásra sült cigánypöcsenyét, illatos hurkákat és minden ételneműt, amire csak megéhezett vásárosoknak szükségük volt.

A lelkiismeretes magyar asszonyok vigyáztak a konyhájuk tisztaságára és jóhírére. Vigyáztak, mert egy jó hírű lacikonyha felért egy korcsmával is. De hát az idő megváltoztat mindent. A hirnevet is.

Ma már nagyon ritka a jóhírű lacikonyha. Különösen amióta a kapzsiság bevezette a hamisítást a lacikonyhákba is.

Az utóbbi időben egyre sürűbben érkezett panasz a közegészség és köztisztasági osztályhoz, a nagypiac-téri bódékban hamisított ételmiszereket adnak el drága pénzen.

A panaszok következménye az lett, hogy dr. Ertler Mór tiszti főorvos és Bodó László rendőrfelügyelő tegnap sorra járták a lacikonyhákat és megvizsgálták az eladásra szánt ételmi cikkeket.

A vizsgálat elszomorító eredménnyel végződött. Valamennyi helyiség rendezetlen és büzös. A fabódékat mosogatóviz pöcsétek veszik körül és a belépők arcába a levegők milliója csapódik.

A helyiségek rendetlensége mellett az ételmicikkek is hamisak vagy rosszak.

Igy a Szabó Károly bódéjában nagymennyiségű, romlott, penészes, régi kocsonyát találtak. Ugyancsak ott romlott husból, burgonyából és más élvezhetetlen és egészségtelen anyagból készült kolbászt és hurkát foglaltak le.

Boros Gábornénál a tésztaeműeket megmászta a légy és nincs semmivel letakarva. Sallay Mihály, Nagy Jánosné, Bereczky Gyula és Balogh Zsiga bódéiban hamisított kolbászeműeket, romlott káposztát, rothadt almát találtak és foglaltak le.

A lelketlen emberek ellen, akik nemcsak hogy kiuzsorázzák a vásárra beseregő falusiakat, hanem ennek tetejében még hamisított, romlott és rothadt ételmiszerekkel akarják kielégíteni őket. A rendőrség megindította az eljárást. Szigorúan meg fogják őket büntetni.

A külügyminiszter lemondása.

A külügyminiszter szerdai kihallgatásával és a mai audiencia hírével kapcsolatosan Berlinben és Bécsben azt beszélték tegnap, hogy gróf Berchtold távozik helyéről, sőt állítólag már tegnap benyújtotta volna lemondását. Bizonyos berlini politikai körökben már napok óta terjesztik ezt a hírt, mert nincsenek megelégedve Berchtold politikájával. Egy wiesbadeni lapnak ismert cikke is erre a mozgalomra vezethető vissza. Berlinben már pozitív formában terjesztették a lemondás híreit és hozzátették azt is, hogy Berchtold utóda Bilinski közös pénzügyminiszter lesz, aki tegnap sokáig tanácskozott Berchtolddal. A német kormányhoz közel álló helyen megőfolták ezeket a híreket, valamint a bécsi mértékadó helyeken

is, ahol kizártnak tartják, hogy a mostani válságos helyzetben külügyminiszterváltás legyen. A külügyminiszteriumhoz közel álló bécsi lapok hangsúlyozzák, hogy Berchtoldnak mindenesetre meg kell jelennie a delegációk előtt, hogy politikáját igazolja, a távozásáról szóló hírek tehát csak kombinációk.

Az új kereskedelmi miniszter elfoglalta hivatalát. A kereskedelmi miniszterium tisztviselői kara tegnap délelőtt tizenkét órakor tisztelgett báró Harkányi János kereskedelmi miniszter előtt a kereskedelmi miniszteriumban.

Élet-halál küzdelem a Báród vizében.

Segédjegyzők az árban.

Tegnap délután Nagybáródról végrehajtás végett indult el a szomszédos községbe Komlóssy Miklós jegyzői gyakornok. Utjában elkísérte Debreczeni Sándor segédjegyző is. A két tisztviselő utja a Báród-patakon vitt keresztül. Normális viszonyok között egy ugrással könnyen át lehet ezen a vizen jutni. Most azonban még mindig annyira meg van áradva a patak, hogy legmagasabb medrén kellett keresztülfektetni egy szál gerendát, hogy át lehessen rajta jutni.

Ezen az életveszélyes hidon akart átmenni Komlóssy is. Mikor a gerenda közepére ért, a sebes víz nézése folytán megszüdült és beleesett az árba. Debreczeni előbb azt gondolta, hogy hivatalnoktársa tud uszni és pár pillanatig csak rémulően nézte Komlóssy, amint elmerült a mély vízben. Mikor a víz Komlóssy a felszínre vetette, Debreczeni buzditólag kiáltott le hozzá:

— A part felé karolj.

Komlóssy azonban nem tudott uszni és kétségbeesve küzdött a habokkal, melyek újból elnyelték.

Debreczeni mikor látta, hogy társa élete veszélyben forog, hirtelen ledobta kabátját és az ismét vízszinére jutott társa után vetette magát. Valóságos élet-halál küzdelmet fejtett ki Debreczeni Komlóssyval, aki kétségbeesve kapkodott mentője karja felé.

Percekig tartott a küzdelem, melyben két emberéletéről volt szó. Debreczenit is már kezdte cserben hagyni ereje.

A hideg víz egyre veszedelmesebb kezdett lenni. Ekkor egy jól sikerült fogással megragadta fuldokló társát és a partra uszított vele. Ép idejében jutottak ki a vízből, mert pár pillanat múlva örvénybe is sodorta volna őket a víz és erejük is elhagyta volna. Csúrom vizesen a hűvös időben, szitáló esőben vánszorgott haza a haláltorkából megmenekült két ember. Most mind a ketten betegen fekszenek, de egyelőre komolyabb bajról nincs szó. Komlóssynál nagyobb volt az ijedtség, amit kiállott, mint a hülés.

Értesítés.

A mai naptól kezdve házhöz szállít a Schlauch-téri kioszk mindennap jegeskávét és fagyialtot, kisadag fagyialtot 24, nagyadag fagyialtot 30 és jegeskávét 30 fill. Megrendelések naponta bármely órában el lesznek intézve. MAGYARI BÉLA hírneves cigányzenekara szórakoztatja a n. érd. közönséget ünnep és vasárnap.

..HIREK..

Tájékoztató.

Julius 27. A Katholikus Népszövetség Anna-bálya a Püspök fürdőben.

* Ertsey Zsigmond jubileuma.

A magyarországi járás közigazgatási tisztikarának van egy rendkívüli szimpatikus, szellemes és humoráról messze vidéken ismert tagja, Ertsey Zsigmond tb. főszolgabíró. A megye tisztikara kitüntető szeretettel halmozza el a főszolgabírót. A járási tisztikarának meg éppen kedveltje Ertsey, aki vasárnap töltötte be közszolgálati pályafutásának 15-ik évfordulóját. A járás tisztikara és közönsége ebből az alkalomból meleg ünnepeltetésben részesítette Ertseyt. Testületileg tisztelegtek nála úgy a főszolgabírói tisztikar, mint a járás jegyzői kara. A jegyzők igen szép és értékes emléktárggyal meg is lepték a jubilánst. Délelőtt 7 óra terítéses bankett volt, melyen számosan éltették a közszerepetnek örvendő tisztviselőt.

* A széplak—margitai ut sorsa.

Biharvármegye törvényhatósága a legutóbbi közgyűlésén az érdekelt községek kérelme alapján feliratot intézett a miniszterhez a margitai járás egyik fontos utja érdekében. A községek azt kérték ugyanis, hogy Szilágyosmlyó, Berettyószéplak és Margita községek között lévő utat az állam vegye át az állami utak közé. A miniszter tegnap értesítette a vármegyét, hogy a kérelmet ez idő szerint nem teljesítheti, mert Biharvármegye utiprogramja 1918 évig elkészült. A kérelmet azonban előjegyzésbe vette a miniszter és annak idején határozni fog felette.

*** Halálozás.** Réh Ferenc tekintélyes nagyváradi asztalos iparos, a Réh és Hódossy cég tagja, hosszas betegség után tegnap délután, 46 éves korában elhunyt. Temetése holnap, július 19-én szombaton délelőtt 9 órakor lesz a Kálvária-utca 29. sz. háztól. A nagyváradi asztalos iparosok korszort helyeznek a koporsóra s testületileg vesznek részt a temetésen.

*** Cigánykaraván** járt tegnap ismét a városházán. Bajban vannak és Kemény kapitány segítségét kérték. Annál nagyobb most a nyomoruságuk, mért a közbirtokossági tanács tegnap megfenyegette őket, hogy kilakoltatja a cigánycsaládokat, ha ki nem fizetik 1197 kor. fekbéri hátralékukat. Szegény cigányok, honnan vegyének most ennyi pénzt! . . . Sirtak, kunyoráltak, míg végre ismét kaptak egy évi haladékot. Jó lenne a tanácsos urak valamelyikének gondoskodni a cigánykérdés rendezéséről, mert elfajulhat a dolog.

*** Gyilkos villámcsapás.** A magyarországi járásban tegnap délelőtt nagy nyári zivatar vonult keresztül. A fél óráig tartó zivatar alatt a villám több helyen lecsapott. Biharszenteleken a hirtelen keletkezett zivatar a mezőn találta Anyicza Mária 12 éves libapásztor leánykát, aki egy fa alá menekült a félelmetes időben. A villám a fába sujtott s agyonütötte a leányt is. A kis libapásztor megszenesedett hulláját a mezőn dolgozó falubeliek szállították szülei lakására.

*** Beöthy László — az új ágyugyár elnöke.** A hivatalos lap közli, az ágyugyár felállításáról szóló 1913. évi XXII törvénycikk szentesített szövegét. Az ágyugyár megalakulásának immár semmi akadályja sincs és a megalakulásra vonatkozó összes előkészületek készek és csak még bizonyos személyi kérdések hátráltatják az alakuló közgyűlés összehívását. E személyi kérdések között a legfontosabb, hogy az új ágyugyárnak ki lesz az elnöke, a mire nézve még mindig nem történt végleges megállapodás. Hosszu ideig Hoffmann Hugó altábornagy, a hadügyminiszterium volt osztályfőnöke állott előtérben, azonban Hoffmann vonakodott ezt a tisztséget elvállalni és így más személyiség után kellett nézni. Közbejött Beöthy László kereskedelmi miniszternek állásáról való lemondása és ez az ő nevét tolta előtérbe és vetette föl azt a gondolatot, hogy őt kell megtenni az ágyugyár elnökévé. Hir szerint tényleg szó van erről és főleg Tisza István az, a ki Beöthy kinevezését óhajtja. Az elnököt tudvalevőleg a kormány, helyesebben a pénzügyminiszter nevezi ki és ha Beöthy tényleg hajlandó az elnöki állás elvállalására, úgy bizonyos, hogy a kormány őt fogja kinevezni.

*** A Dispensaire juniusbán.** A városi tüdőbeteg rendelő intézetnél (Dispensaire) junius hóban jelentkezett 45 új beteg. Gondozás alatt állott összesen 80 beteg 240 családtaggal. A rendelések száma 345 volt. Lakásvizsgálatot végzett az intézet 35 esetben. Az új jelentkezőknél 27 esetben vizsgáltak köpetet. Kölesön adott az intézet 7 Dettweiler üveget. Fertőtlenítést eszközöltek elhalálozás folytán 1 esetben. Kiszolgáltattott 986 liter tej, 175 kiló hus, 85 kiló liszt, 24 kiló cukor, 9 kiló borsó, 13 kiló dara, 10 kiló rizs, 23 kiló zsír, 2 kiló lenese, 2 kiló só, 2 kiló kakaó, 15 kiló kenyér. A kiosztott élelmi szerek értéke 735 korona 71 fillér. Lakássegélyt adott 6 esetben összesen 54 korona értékben. Az összes havi segélyezés értéke 789 korona 71 fillér volt. Kézpénz adomány befolyt 30 korona. Tekintettel a tüdőbetegek rendelő intézet nemességére, kéri a nagyközönséget, hogy munkájukat anyagilag támogassa. A szíves adományokat a tüdőbeteg rendelő intézetéhez Teleky-utca 44—a. szám alá kéri küldeni.

*** Készülnek a nagygyakorlatokra.** Az ideai nagygyakorlatokból Bihar megyének is lesz egy kevés része. A hadvezetőség már most rendelkezik azokra a területekre nézve, ahol a csapatok át fognak vonulni. A hadtestparancsnokság tegnap többek között megkereste Biharvármegye alispánját és kérte, hogy utasítsa a községeket, miszerint azokra a kutakra, melyek nem ivóvizet tartalmaznak, jelzőtáblákat fügesszenek ki

Nem ivóviz

felirattal. Ezenkívül a községeknek kötelességük értesíteni már jóelőre a katonai parancsnokságot minden emberi és állatjárványokról is.

*** Katonai szükségletek szállítása.** Van szerencsénk az érdekeltek tudomására adni, hogy a temesvári cs. és kir. VII. hadtest hadbiztossága az 1913—14 év folyamán szükséges 11.000 q széna és 6500 q szalma szállításának biztosítására pályázatot hirdet. Ezen mennyiségből a temesvári katonai élelmezési raktár által kieszközlendő kézibevásárlásra: 2500 q széna és 4100 q szalma van fentartva. A kézibevásárlásra fentartott mennyiség levonása után fennma-

radó széna és szalma a hadtest hadbiztossága által termelői szokvány vásárlások útján a bevásárlandó mennyiség és pedig 8500 q széna és 2400 q szalma egyenlő részletekben a f. évi augusztus havától 1914 évi április hóig lesz beszállítandó. — A temesvári cs. és kir. VII. hadtest hadbiztossága az aradi, nagyvárad és temesvári katonai állomásokon levő élelmezési raktárak részére szükséges széna, szalma (alom és ágyszalma) tűzifa és kőszén szállításának biztosítására pályázatot hirdet. Pályázati határidő: 1913 augusztus 12. Temesvár 1913 aug. 14 (Nagyvárad) 1913 aug. 16. (Arad). A részletes feltételek a kamaránál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Van szerencsénk az érdekeltek tudomására adni, hogy a nagyvárad cs. és kir. katonai élelmezési raktár parancsnoksága megküldötte a kamarához az 1913—1914. évre készített szállítási feltételek füzetét, valamint foganatosítandó vásárlásokról szóló „szokványfüzet”-et amelyeket az érdekeltek a kamarai irodában a hivatalos órákban d. e. 8 d. u. 2 óráig megtekinthetnek. Nagyvárad, 1913. július hó 14. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara: Dr Moskovits József elnök, dr Oláh Béla fogalmazó.

*** Oláhból az árvíz szélén.** Az Astra oláh kultur egyesület most tartotta meg szokásos nyári bálját. Ezuttal a magyarországi járásban Pusztahollódon rendezték a mulatságot. Az idő egyáltalán nem kedvezett a mulatságnak. A Hollód vize ugyanis annyira megnövekedett, hogy kilépve medréből a mulatság színhelyéig hatolt. A víz a táncterem küszöbéig emelkedett. A vendégek, akik pedig szép számmal jelentek meg, kénytelenek voltak egész az ajtóig felhajtani a kocikkal, úgy hogy a kocsis hágesóiról egyenesen a bálterembe kellett lépniük. Ha a víz csak öt centimétert emelkedett volna, a fehér selyem cipős csinos román leánylábak szennyes vízben járhatták volna a horát. A mulatság különben igen kedélyesen telt el. A hatóság részéről Miskolczi Hugó főszolgabíró jelent meg.

*** Földgázvilágítás a vasuti kocsikban.** A máv. vonalai földgázvilágítást fognak bevezetni. A szükséges sűrítőtelep felállításához már hozzáfogtak. A gázt acélpalackokba sűrítve szállítják az egyes állomásokra, ahol a palackokból a gázvilágításra berendezett vasuti kocsik tartályába vezetik. Így a vasuti világítógáz köbméterenként fél fillérbe kerül a máv.-nak. Egy harminc gyertyavilág fényű szakasz-lámpa óránként husz litert fogyaszt. Tehát két fillér értékű világítóanyag óraonként ötven óráig ég.

*** Jeggyűrű, vagy revolver.** Különös módját eszelte ki a boldog házasság révén való evezésnek Sente István alsószentiványi fiatal birtokos. Beleszeretett Vida Mihály sárbogárdi lakos Lidia nevű leányába. A csinos leánynak azonban nem tetszett a fiatalember és szüleivel megíratta neki, hogy sohasem lesz a felesége. Sente erre beállított Vidáékhoz. Egyedül Vidánét találta otthon. Kezében revolvvertartva, egy karikagyűrűt és egy revolvergolyót tett az asztalra, hogy válasszon közülök. Kijelentette, hogy ha a revolvergolyót választja, kiirtja az egész Vida-családot, ha pedig a gyűrűre esik a választása, az azt fogja jelenteni, hogy Lidia hozzáadja feleségül. Természetes, hogy Vidáné ebben a szorult helyzetben a gyűrű után nyult, mire Sente mint aki jól végezte dolgát, eltávozott. Vidáék másnap életveszélyes fenyegetés és magánlaksértésért feljelentették Sente Istvánt. Tegnap lett volna ebben az ügyben a tárgyalás, de Vidáék visszavonták a panaszt, mert közben a fiatalok már eljegyezték egymást.

*** Egy szociáldemokrata pártvezér.** Aradról nem éppen meglepő, mégis érdekes epizódot jelentenek a napilapok, amely csak gyarapítja a szociáldemokrata vezérek jellemrajzainak adattárát. Arról van szó, hogy az aradi párttitkár, Vadász Armand, aki aligha hallgatott mindig erre a névre s akiről egyszer már megírták, hogy szegény vak munkástól a megítelt 4200 korona kártérítésből 2100 korona ügyvédi díjat zsebelt el, 4000 korona fejében eladta pártját egy másik pártnak, másszóval megvesztegette magát. A pártvezér, mikor kérdőre vonták, maga is beismerte, hogy a 4000 korona Judáspénzt zsebre vágta. A legérdekesebb azonban az, hogy a pártvezetőség, amely a vak munkás kifosztását nem tartotta „a párterköcsökbe ütköző dolognak”, most a párttitkárt, akinek — hir szerint — már biztosra ígért pártja egy szocialista mandátumot, kizárta a szocialista pártból.

*** Rettentő bűz** tekereg néhány nap óta Nagyvárad fölött. Az emberek szédülve járnak az utcán, igen sokan hányingert kapnak, a nők parfümös zsebkendőt kénytelenek orruk alá tartani, mert a borzasztó szagot képtelenség elviselni. Hát hol vagyunk kérem szépen? ... A pingvinek szigetén vagy a betfiai barlangban? Hát a hatóságnak nincs orra? Nem lehet az utcán járni, mert este felé felemelkedik, vagy leszál ez a rettentő bűz. Szakemberek azt mondják, hogy valamelyik gyár ontja magából ezt a szagot. Meg kell büntetni azt a gyárat. Hát már tiszta levegőt sem lehet kapni Nagyváradon? ...

x Szenzáció a Korona kávéházban. Ma és minden este a Korona kávéházban egy országos hírnevű női zenekar hangversenyez a legújabb ének és zeneszámokkal naponta változtatva műsorral. *Biró Irénke* és *Báthory Adél* karmesternők vezetésével, a társulat tagjai elsőrangú erőkből van összeállítva u. m. *Biró Irénke* esellőművésznő, *Kőváry Józsa* priménekesnő, *Báthory Adél* zongoraművésznő, *Földes Lili* kitűnő harmonista, *Füredi* nővérek dob és hegedű művésznők és *Várady Franciska* nagybőgősnő, a társulat magánművészekkel is szórakoztatja a n. é. közönséget, a hangverseny kezdete este 8 órakor. Szabad bemenet. Szíves párfogást kérnek *Biró Irénke* és *Báthory Adél* karmesternők

x Az „Erdélyi Kereskedelmi és Autombilforgalmi r.-t.” itteni fiókja június hó 1-én *Körház-utca 6. sz.* alatt modernül berendezett, újonnan épülő GARAGE ÉS JAVITÓMŰHELYT nyit meg. A garage és javítóműhely felszerelése és kiállítása minden követelményeknek megfelelő lesz. A társaság eme új vállalkozása automobilista körökben általános meglepedést kelt, annál is inkább, mivel Nagyváradon és az egész megyében ily szakszerűen berendezett garage és javítóműhely az autotulajdók osok között régen érzett közűkséget pótolt.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Rammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal.

Telefon 1076.

Telefon 1076.

*** Kossuth-utca 6. sz. ház cmeletén a Körös felőli oldalon modern háromszobás lakás mel-
lék helyiségekkel november 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.**

x A Betfiai barlang titka már fel van fedezve, de az is nyílt titok, hogy játékot, ajándéktárgyat és egyéb bazárcikket a legjobban a **Párisi bazárban** a Sas alatt lehet vásárolni.

* **CSODASZÉP**, friss, idej termései esemeszölő! Őszibarack, cukordinnye, ausztriai idej alma, friss paradicsom stb. Kitűnő hegyi borok, kőbányai szalon és malata sörök. **MERTZ NÁNDOR** csemege üzletében, Körös-utca. Telefon 448 sz.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazár épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

* **Ingtalan eladás.** Nagyteleky-utca 31 szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

* **Kossuth-utca 12. sz. ház emeletén** háromszobás utcai lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **Okleveles tanítónő** — mérsékelt díj mellett — órákat ad iskolai tantárgyakból, valamint zongora és hegedűből, akár saját lakásán, vagy pedig házhoz járva. Kivánatra tanít rajzot és olajfestést is. **Lakatos-utca 11. sz. a.**

x **Két jogász sétál a városban**, szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhethet be mindenki **Nagy Sándor** férfi divatruha kereskedésében a **Zöldfa-utcán**, passagé-kapu mellett.

x **Ismét megérkeztek** elegáns modellkalapok **UJHELYI RÓZA** Rákóczi-utcai üzletében, finom gyászkalapok és fátolok is kaphatók. Telefon 130 sz.

Vigyázniz tessék, hol vásároljon e hónapban olcsón és jó árut. Egy waggon befűző cukroma érkezett míg a készlet tart kélőja 88 fillér Aszódi 8 fele zamatu mágnás pergelt kávéi, melyhez hasonló nem létezik 1/4 kiló 110. Saját darálású por cukor 1 kiló 90 fill. 1 kiló Hollandi csokoládé 210, 1/4 kiló erő és hízó kákáo 1 kor. Brassói első rendű szalámi 1 kiló 450, valódi Ementháli sajt 1 kiló 280, finom lipői turó 1 kiló 190. Tisztelettel meghívom a bevásárló közönséget Kossuth-utcai fő üzletembe. I. fiók Kert-utca, II. fiók Rákóczi-ut Kis David tőzsdé mellett. Aszódi trieszti kávé és tea közvetlen behozatala cukorka és csokoládé nagykereskedő

* **Hölgyek kényelmére** bevezette a telefont, hogy a fürdő szezonra gyorsabban lehessen hölgyeinknek a megrendeléseket feladni a **Mille Juliette** fűző-teremnél Nagyvárad Színház-u. 4. Emke mellett. **Készít:** legújabb divatu fűzőket, haskötőt, melltartót, egyenestartót stb. **Állandó nagy raktár fűzővédőkben.** Telefonszám 827.

x **Erdekében áll**, hogy megrendeléseivel felkeresse **Biró László** és **Tsa** urí-, női- és papi szabókat. Meglepő olcsó árak, modern szabás, elsőrendű munka **Sal Ferenc**-utca 17. Telefon 832 sz.

x **FELHIVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szives figyelmét a **most megnyitott Rácz és Vass** női divatszalonban készülő eredeti angol kosztüm és felöltőkre. Mérsékelt árak. **Nagy Sándor-u. 17.**

x **Különlegességi** cukorka- és csemegeüzlet csak egy van városunkban, a **cukorka bonbonniére** a Bémer-téri korzón, hol sem kávé, sem fűszer szag nem járja át a cukorka és csemege különlegességeket. Ezért mindenkinek saját érdeke egészség szempontból is, hogy szükségleteit ott szerezzék be. Finom kiszolgálás és olcsó ár. Tisztelettel **Benedek Testvérek** tulajdonosok.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad Rákóczi-ut 20. (Lévai M.-féle házban.) Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a legmegyőzőbbtől a leediszesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sűrítések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev.-lap hívásra azonnal megjelennek.

x **Klein Vilmos és Társa** üzlete ismét megnyitott Rákóczi-ut 18. Meglepő olcsó és szolid árban szerezhethők be finom férfiingek á 2—, láb-ravalók 1—, gyermek-kötények —50, gyermek harisnyák —24, 12 drb finom batiszt zsebkendő 3—, férfi és gyermek sapkák már —36 fillértől, női kesztyűk —18 fillértől, vászoncipők —60 ftól. Mindezekon kívül kaphatók férfi és női harisnyák, női clott lüster és vászon kötények, férfi és női esőernyők, clott és sifion szoknyák, bőr és acél áruk és sétabotok nagyválasztékban. Nagyobb mennyiségű legújabb öngyűjtőt —50 fillérjével árusítjuk ki.

x **A városban** számtalan esetben lehet csoportosulásokat látni, amint a hölgyek tanácskoznak egymás között azon a hallatlan olcsó árban forgalomba hozott **harisnya és keztyű cikkek**en, amit **Ungerleider Salamon** harisnya és keztyű áruháza árusít Nagy-Váradon, Szent János-utca 4. sz. alatt.

x **Utások**, Félix- és Püspökfürdőbe menni szándékozók figyelmébe ajánljuk Serác Aurél sörsarokát (Váradvelencei állomásnál) hol a közönség kényelmére modern nyári fedett terraszok állanak rendelkezésre, amelyekben naponta frissen csapolt Dreher-sör és dupla malata sör, kitűnő borok, izletes hideg és meleg ételek kaphatók.

* **Téli ruhákat** u. m. bundák, szörme és plüs kabátokat, szőnyegetek stb. nyári gondozásra elvállalunk felelősség mellett javítással együtt **Hatvány** és **Szentmiklósy** szűcsök, Nagy Sándor-u. 1.

x **Zombor Sándor** sebész-orvosi műszer, kötszer és testegyenestítő gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villany erőre berendezett műhelyében készít mindenféle fém-csiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos-árban, levelekre válasz.

x **Szandál** 20—25 számig 2 korona; 26—28-ig 2 K 60 f., 29—34-ig 3 K 20 f., 35—42-ig 4 K., Vászon cipő 35—42-ig 1 K-tól kezdve szürke és barna szarvasbőrből, női fél cipő 6 kor., női parti fél cipők 3 koronától kezdve Feketenél Szent János-utcán, Kis-pipa mellett.

Valódi **Chassala szandálok**, amerikai **tennis cipők** és szabadalmazott **tennis ingek** kizárólag

REICHARD áruháza

cégnél kaphatók.

TÓTH JÓZSEF

épület és műbutor asztalos Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 12. Lakatos-ház.

A legjutányosabb árszámítás mellett készít mindennemű épület portál és műbutorasztalos munkákat, valamint javításokat a legizlésebb kivitelben.

Tervek- és költségvetésekkel díjtalanul szolgálók.

OCCASSIO ELADÁS a tavaszi idényre

Tátray Gusztáv kézimunka üzletében

Rákóczi-ut 4.

Telefon 783. :: Telefon 783.

Utazó bőröndök, utazási cikkeket legjobban és legolcsóbban

STERNBERGNÉL, Szent László-tér 2. sz.

Kossuth-utca 2 sz. házban a volt Tóth Zsigmond féle **üzlet-helyiség** azonnal kiadó. Értekezhetni a Polg. Tak.-pénztárnál

Vigyázat!!

DIÓSY SOMA (DIÓSY MISKA)

CIMFESTŐ, ZOMÁNCÉBLA KÉSZÍTŐ

EMKE és PANNONIA KÖZT

ROSENZWEIG MIDERES MELLETT VAN

TELEFON 839 SZ.

Olcsó gyógykurák itthon.

Hüléses, csúzos, rheumás fájdalmak ellen iszap, forró lég, fenyő-fürdők. Álmatlanság ellen villanydelej gyógyítás, hizlaló, soványító kurák.

Nem kell okvetten gyógyfürdőbe utazni, mert Nagyváradon is tarthatók a gyógykurák.

Dr Rácz Ödön sanatóriumában

Szilágyi Dezső-u. 7. Telefon 639. Bejáróknak egész nap nyitva. Benlakóknak olcsó pensio.

Engel Dezső

vizgázott fogtechnikus

Lakását Bémer-térre (EMKE

kávéház emeletére) helyezte át.

FODOR L. LAJOS

VIZSG. FOGTECHNIKUS
(Nagyvárad, Rákóczi-ut 9. sz.
Barcs-ház. Telefon 865.)

Végzi a FOGÁSZAT körébe eső összes műveleteket a MODERN FOGÁSZAT és FOGTECHNIKA LEGUJABB VIVMÁNYAI szerint, LEGMESSZEBB MENŐ KEZESSÉG MELLETT IDEGÖLÉS, FOGTÖMÉS, FOGHUZÁS TELJESEN FÁJDALOM NÉLKÜL.

VILLAMOS MEGÁLLÓ.

Telefon 865. Telefon 865.

TANÜGY

Iskolai értesítők.

A nagyvárad kir. kath. jogakadémia Almanachja.

Dr. Hoványi Gyula dékán izléses, fehér könyvben közli az ősi, hírneves nagyvárad kir. kath. jogakadémia történetét az 1912—1913 iskolai évről. Bevezetőül az intézet főigazgatóinak és aligazgatóinak névsorát 1780—1850-ig, 1850—1912-ig pedig igazgatóinak névsorát találjuk. Majd rövid történelmi visszatekintés következik az immár 133 éves jogakadémiáról. A jogakadémiának jelenleg 8 nyilvános rendes tanára, egy nyilvános rendkívül tanára és öt előadója van. A működő tanárok száma tehát 14.

A dékán az 1912—1913 tanév történetét a június 1-én tartott évzáróünnepélyen mondott beszámolójában találjuk. Az intézet fejlődésének szempontjából ennek a tanévnek legjelentősebb eseménye, hogy a kultuszminiszter az akadémiát két új tanárszékkal látta el, még pedig a bölcsészeti és az Új kor katedráival.

A hatalmas akadémiai könyvtár rendezése még mindig folyamatban van. A Mensa alapítókéje ma már több mint 28.000 korona.

Ezután dr. Szandtner Pál ny. rk. tanár nagybecsű szakértekezése következik. Az engedelmesség címen, amelyet az akadémiai záróünnepélyen mondott el.

A jogakadémiában két ifjúsági egyesület működik, az Olvasó-kör és a Segítő-egyesület.

Dicsérendő lépés a jogakadémia életében, hogy e tanévben először a hallgatók öntevékenységének buzdításául 100 koronás pályatételeket tűzött ki a tanárikar. A kitűzött 3 pályatétel közül az egyik meddő maradt, a másik kettőre 3 pályamunka érkezett, amelyek közül az egyik megkapta a 100 koronás díjat, a másik munka dicséretben részesült. A kar ezentúl minden évben fog kitűzni pályatételeket.

A joghallgatók száma volt az első félévben 177. Ezek közül magyar 153, román 24. Vallás szerinti megoszlás: róm. kath. 55,

vagyis 31,07 százalék, gör. kath. 16, gör. kel. 15, ref. 40, ág. ev. hitv. 4, unitárius 1, izraelita 46, vagyis 26 százalék.

A másik félévben a hallgatók száma 152, akik közül magyar 127, vagyis 32,89 százalék, román 25. Vallás szerint: római kath. 50, gör. kath. 15, gör. kel. 13, ref. 40, ág. ev. 5. unit. 1, izr. 28, vagyis 18,42 százalék. Ösztöndíjat kapott 33 hallgató.

Végül az 1913—14. évre szóló tudnivalókat közli az Almanach.

SPORT

BVC uszóversenye.

Az épen időszerű városi uszoda szükségességét élénken fogja illusztrálni a BVC folyó hó 20-án a Püspök-fürdőben megtartandó uszóversenye. A fürdő különben igen kellemes és kedves hely azonban uszodája oly kicsiny, hogy az előreláthatóan nagyszámú közönség befogadására az uszoda helyiségeit ki kellett bővíteni. Tehát ha a város uszodát épített, úgy föltétlenül alkalmazkodni kell annak, hogy versenyek rendezésére megfelelő legyen és hogy az érdeklődő publikum kényelmesen elhelyezhető legyen.

A vasárnapi verseny iránti nagy érdeklődés nemcsak városunk kiváló uszójának szól, hanem a vidékről, illetőleg az ország minden részéből ideseregülő vendégeknek, akik kiváló klasszissukkal a lehető legjobb versenyeket, illetve küzdelmeket fogják eredményezni.

Összesen 84 nevezés érkezett be a zárhatig Kolozsvárról, Miskolcra, Rákosligetéről, Aradról, Debrecenből és Nagyvárad összes sportegyesületeitől.

A nevezők között igen sok országos nevű uszó van, akiknek biztos indulása a verseny fényességét és nagyszerűségét mindenképpen biztosítja.

Külön érdekességre tarthat számot a vizi-póli körmérkőzés, amelyre a BVC értékes vándordíja van kitűzve. A körmérkőzésben a Miskolci Atléta Kör, a Rákosligeti Uszó Egyesület, a Kolozsvári Kereskedelmi Akadémia Sportkör és a Bihari Vivó Club csapatai vesznek részt. Mind a négy klub egyforma eséllyel indul a küzdelemben, mindamelllett mi a KAS győzelmét tippeljük.

A szenzációs verseny d. u. 4 órakor kezdődik. Utóhely 2 korona, állóhely 1 korona. Program 20 fillér. Este garden party és táncmulatság.

A NAC tenniszversenye. A Nagyvárad Athletikai Club augusztus 5—10-ig a Sport-téri lawn-tenisz pályákon versenyt rendez. Versenyszámok: I. Férfi egyes. (Nagyvárad város bajnokságáért. Védő: dr. Fekete Ferenc.) II. Női egyes. (Nagyvárad város bajnokságáért. Védő: Schönberg Ella.) III. Férfi páros. IV. Vegyes páros. (A NAC vándordíjért.) V. Női páros. Nevezési díj: az egyes versenyekben 2 korona, a páros versenyekben 4 korona. Nevezések Friedländer Sándor (Bémer-tér) címére küldendők.

NYILTÉR

Hungária borozó (büffé)

megnyitott

Rimanóczy-u. 4. sz. alatt
Royallal szemben, szőid női kiszolgálás,
nyitva éjjel-nappal.

Finom hideg ételek és italok,
külön termek rendelkezésre. A
n. é. közönség szives pártfo-
gását kéri

Ösztreicher József
vendéglős, a szalon kávéház
volt tulajdonosa.

Regénycsarnok.

AZ ELHAGYOTT RÓMA.

Történelmi elbeszélés.

Irta Dús László.

(Folytatás.)

69

— Legszentebb atyám, aki a Colonnában bizik, könnyen csalatkozik! — válaszolt Orsini.

A pápa mosolyogva nézett rá.

— Ej Massimó! — szólt a szentséges atya atya, — te gyorsan térsz a kételkedés útjára. Landulfo Colonna a mi teremtményünk, ő jól tudja, hogy nálunk van jövője esupán, a Colonnák visszaüzik őt a nyomorba.

A testőrkapitány akaratlanul sóhajtott fel, úgy vélte, hogy a pápa önkényt szolgáltatja ellenei kezébe magát, de nem szólott, azt hitte, hogy a pápa mindent a legjobban elintézt, Hizelegre köszönt és távozott.

— Szentséges atyám! — szólt az esztergomi érsek, — mi, lelkipásztorok már küldetésünkkel fogva mindenkiről a legjobbat tesszük fel és e miatt csalódásaink a legesattapósabbak.

— Értem, Gregorió szavaid mélységét, meg is tudom azt mérni, hanem a pápa, fiam, Gregorio, nagyobb minden világi királynál, hát még az alattvalóknál!

Erre Fiesco Lukács bíboros szólott:

— Szentséges atyám! — Magyarország primása ritkán, de mindig helyesen szól.

— Ugy tudom, hogy Károlyt, a mi kedvelt ifju hívünket, már kétszer koronázta Magyarország királyának.

A primás arca lángba borul.

Ezt Gentilis észrevette és sietett a kiengesztelés munkájával.

— Sanctissime páter! — szólt a bíboros, — ő nem tehet arról, hogyha a magyar főurak és nemeselek Venezel eseh király után áhitoznak.

VIII. Bonifác ingerülten fordult a szóló felé.

— Beatissime cardinális! — mondotta a szólónak, — az Anjouk lilioma nem sokára virágozni fog a mi kedvelt hiveink, a magyarok között, Károly király még nagyon fiatal arra, hogy uralkodjék e harcias nemzet fölött, tizenöt éves kor a korona alatt is gyámot követel, a mi kedvelt hiveink, a magyarok, nem tudnak gyermek király alattvalói lenni.

A pápa szavára az ostiai biboros püspök, Bacasini Miklós helyeslően bólintott, mert ő maga volt Esztergomban, mikor első ízben megkoronázta a primás Károly királyt, tapintatos eljárása sok hívet szerzett az Anjouk lilomának a magyar főurak között, akik III. András királyal nem voltak megelégedve, mert nem járt el kellő erélyvel a Németújvári grófok ellen, kik képesek voltak magát a királyt és fogságban tartani.

Mig a pápa, a körülötte levő bibornokokkal eképen a lelkiekkel foglalkozott, rá bízván a világi hatalom kezelését Landulfó Colonnára, aki hűségesebbnek és kitartónak mutatkozott a pápa szolgálatában, addig Noga-ret Vilmos kancellár, a két Colonna, Giovanni Sciarra biboros és Stefano di ferro mindent felhasználtak, hogy a pápai hatalom fölé ke-zelkedjenek.

Stefano Colonna di ferro Landulfó Colonnát nyerte meg azzal az ígérettel, hogy francia herceggé emeli Fülöp királyt.

Nogaret kancellár aranyjai nagy hódítást tettek a pápa seregében annyira, hogy kapitányai között az egyetlen, Lorenzo Cafarelli római patricius volt, aki híven kitartott az esküje mellett, őt is azonban lekötve tartotta az, hogy a hadsereg élére nem őt, a hű embert, hanem egy Colonnát, akinek hűségében nem bízhatott, állította VIII. Bonifác a hadserege élére és ez a neheztlése annyira lekötve tartotta, hogy meg sem kísérelte, hogy a keze alatt levő embereket hűségökben megtartsa.

Giovanni Sciarra Colonas biboros az ingadozókat papi hatalmánál fogva fímentette a hűségük alá.

(Folyt. köv.)

TÁVIRATOK

Szterényi röpirata.

Budapest, jul. 17.

A koalíciós kormány volt államtitkára Szterényi József röpiratot adott ki, melyben erős hangon utasítja vissza Hercegh Ferenc vádjait, amelyeket a koalíciós kormányra szórt. A röpirat három részből áll és 42 oldalra terjed. Címei: Talpfa, Szén és Tüzifa. A röpiratban okiratokkal bizonyít Szterényi.

Berchtold csillaga.

Bécs, jul. 17.

Berchtold gróf csillaga ismét feltűnt. Ma kihallgatáson volt a királynál, amely egy óra hosszat tartott. Berchtold a kihallgatás után Bécsbe utazott.

Három új főrend.

Budapest, jul. 17.

Legközelebb 3 új főrend kinevezését várják. Mind a három zsidó. Az első Székely Ferenc, a Magyar Bank igazgatója. A második Mezei Mór jogtanácsos a Keresk. banknál és Wolfner Tivadar újpesti bőrgyáros.

A bolgár kabinet.

Szófia, július 17.

Az új bolgár kabinetet Radeszlovov fogja megalakítani a szobrane liberális elemeiből.

Tisza és a horvátok.

Budapest, jul. 17.

(Saját tudósítónktól.) Tisza István ma hosszasan tárgyalt Pejacsevits horvát miniszterrel. Hír szerint a horvát béke uton van.

Ferdinánd könyörög.

Bécs, jul. 17.

Ferdinánd bolgár király alázatos levélben könyörög az urópai uralkodókhoz, hogy segítsék ki Bulgáriát súlyos helyzetéből.

Orosz beavatkozás.

Pétervár, július 17.

Az orosz kormány erélyes hangon jegyzéket intézett a portához, a melyben tiltakozik az ellen, hogy a török seregek átlépték az enaszimidei határt. Ujabb török-orosz konfliktustól tartanak.

Halálra ítélték Ferdinándot.

Szófia, július 17.

A bolgár forradalmárok ma város-röpiratot szórtak szét a fővárosban, amelyben kijelentik, hogy Ferdinándot elteszik láb alól. Követelik a nagy szobrane összehívását. A főváros hangulata izgatott. Minden percben várják a statárium kihirdetését.

Orosz mozgósítás.

Krakkó, jul. 17.

Az orosz mozgósítás befejezett dolog. Kiev alól 7 lovasezred indult a nyugati határ felé. Duvnó erődöt, mely közel van a határhoz, megerősítették.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Októberi buza	— — —	11.31
Buza 1914. áprilisra	— — —	11.82
Októberi rozs	— — —	8.92
Juliusi tengeri	— — —	7.91
Aug. tengeri (1913)	— — —	8.00
Tengeri 1914 májusra	— — —	7.23
Októberi zab	— — —	8.24

Budapesti értéktözsde.

Magyar hitelrészvény	—	815.—
Osztrák hitelrészvény	—	618.—
4%-os koronajáradék	—	81.10
Osztr. magy. államv.	—	692.50
Jelzálogbank	—	415.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	506.—
Hazai bank	—	279.50
Magyar bank	—	531.50
Keresk. bank	—	3610.—
Rimamurányi	—	686.—
Salgótarjáni kőszén	—	746.—
M. Alt. Kőszénbánya	—	1024.—
Közuti vasut	—	638.50
Városi villamos	—	355.—
Adria	—	534.—
Atlantika	—	—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	7 49	9 50	2 19	4 39	8 11
V.-Velece	7 59	10 00	2 29	4 49	8 22
Rontó	8 16	10 16	2 46	5 06	8 42
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 51	5 11	8 44

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Püspökfürdő ind.	8 59	10 59	3 29	7 11	9 29
Rontó	9 04	11 04	3 34	7 16	9 34
V.-Velece	9 17	11 19	3 47	7 31	9 46
Nagyvárad érk.	9 27	11 29	3 57	7 41	9 57

Vasárnap és ünnepen egy külön vonat közlekedik, mely Nagyváradról indul d. e. 11:45 perckor, Püspökfürdőbe érkezik d. u. 12:15 perckor, Püspökfürdőből indul d. u. 12:50 perckor Nagyváradra érkezik d. u. 1:21 perckor.

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 01	2 30	4 50	8 51
V.-Velece	8 10	10 10	2 40	5 00	8 41
Rontó	8 26	10 26	2 56	5 16	8 56
Félix-fürdő érk.	8 33	10 33	3 03	5 23	9 03

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD

Félix-fürdő ind.	8 40	10 39	3 10	6 50	9 10
Rontó	8 47	10 46	3 17	7 08	9 17
V.-Velece	9 00	10 59	3 30	7 20	9 30
Nagyvárad érk.	9 10	11 09	3 40	7 30	9 40

Vasárnap és ünnepen ezenkívül indul még egy vonat a Félix-fürdőbe délelőtt 11 óra 54 perckor és onnan vissza Nagyváradra érkezik 12 óra 33 perckor.

* Csak bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.

LÉVAI MÁRTON

r.-t.

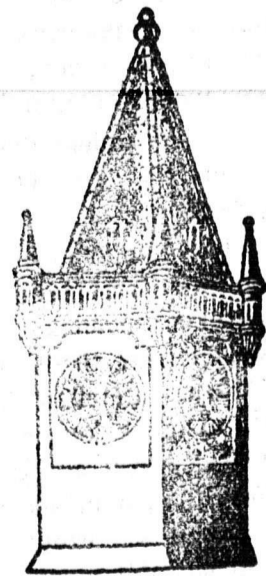
sirkőraktára és
kőfaragó telepe

Nagyvárad
Rákóci-u. 20.

Mezey Dezső

toronyóra készítő
Nagyvárad, Szt. János-u. 64.

Az ország egyik
legrégibb és leg-
megbízhatóbb
toronyóra
készítő telepe.
Olcso árak, több
évi jótállás.
Villanyerő
berendezés.

Kívánatra árjegyzéket
bérmentve küld

Ha nincs megelegetve szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármikből. Keresse fel **DARABONT** GY. és **TARSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6 (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid olcsó, kifogástalan kiszolgálás Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről uja készítek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Nagyvárad város árvaszéke.

11418/1913.

Árverési hirdetmény.

A kiskoru Nemes Anna tulajdonát képező, nagyvárad 658 sz. betét 3028, 3029 hrsza. Körös utcai beltelek házból álló ingatlan Nagyvárad város árvaszéke 11418/1913 sz. véghatározata alapján arra tekintettel, hogy a f. év június 25-én tartott árverésen elért legmagasabb ajánlat el nem fogadható, önkéntes árverésen elfog adatni.

Kikiáltási ár: 44000 korona.

Az árverés a városi árvaszék hivatalos helyiségében (Városháza, II. em. 40.) 1913 jul. 30-án, d. e. 10 órakor fog megtartatni.

Az iratok ezen hatánapig a hivatalos órák alatt az árvaszéknel (Városháza, II. em. 40. sz.) megtekinthetők.

A venni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10 %-át a városi pénztárba bánatpénzül az árverés hatánapjáig befizetni. Az erről szóló nyugtát az árvaszék kiküldöttjének kezeihez az árverés alkalmával átadni, vagy legkésőbb az árverés alkalmával közvetlenül letenni, továbbá az árverés megkezdésekor a jelen árverési hirdetményt és feltételeket sajátkezűleg aláírni.

1. A kikiáltási árnál magasabb ajánlat esetén az ajánlattérő bánatpénzét a megígért összeg 10 %-áig kiegészíteni köteles.

2. A bérszerződések felbontásáért a kiskoru sem a verővel, sem harmadik személyekkel szemben nem szavatol.

3. A kiskoru az ingatlanok a telekkönyvben kitüntetett tértéért nem szavatol.

4. A tett ajánlat a venni szándékozók ajánlat feltételek azonnal és feltétlenül, a kiskorut csak akkor kötelezi, ha az árvaszék a tett ajánlatok felett már határozott, illetve azok egyikét elfogadta, és az e tárgyban hozott véghatározata jogerőre emelkedett.

5. Az árvaszék a tett ajánlatokhoz kötve nincsen. azok között szabadon választhat és ha a kiskoru érdeke úgy kívánja, egyiket sem fogadja el.

6. Az ajánlat elfogadása után, illetve az idevonatkozó véghatározat jogerőre emelkedésétől számított 30 nap alatt tartozik vevő a megajánlott vételárát Nagyvárad város gyámmentésébe befizetni. Tartozik továbbá ugyanezen idő alatt a városi árvaszék tisztii ügyészenél az adás-vételi szerződés elkészítése végett, valamint az ingatlan tehermentesítése céljából jelentkezni.

7. Ha az ajánlattérő ezen kötelezettségeinek meg nem felelne, a gyámhatóságnak jogában áll őt ajánlata teljesítésére vagy perrel kényszeríteni, vagy a jogügyletet hatálytalannak kimondani, esetleg az ajánlattérő kárára és veszélyére új árverést tartani, vagy az ingatlant ugyancsak ezen jogkövetkezmények terhe alatt másképpen értékesíteni.

8. A jóváhagyási záradékkal ellátott szerződést a gyámhatóság akkor adja ki, ha az ajánlattérő az összes árverési feltételeknek eleget tett.

9. A szerződés készítés és bekebelezés költségei, az összes illetékek, továbbá az árverés tárgyát képező ingatlan tehermentesítésével járó költségek vevőt terhelik.

10. Vevő az ingatlant, a vételár teljes kifizetését követő legelső házbér évnegyed kezdetén veszi tulajdonába.

Nagyvárad város árvaszéke 1913 július 12-én tartott tanácsüléséből.

Nissalovszky
előnk helyettes.

A jó bornak nem kell czéger

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult ujonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitűnő saját termésű borai, **előzékeny kiszolgálás**, szolid polgári árak. **Abonensek naponta felvételnek.**

Hirdetmény.

A Nagyvárad város kezelésében levő Bottó-féle alapítványi főző, illetve háztartási iskolában (Körös-utca 27. szám) a hathetes szünidei tanfolyam folyó hó 20-án nyílik meg, mely tanfolyamra ugy fzetéses, mint ingyenes növendékek felvételnek.

A növendékek gyakorlatot szereznek a főzés minden ágában a legegyszerűbb ételek készítésétől a legfinomabb ételműek, torták, krémek, halak stb. előállításáig, továbbá a gyümölcsöknek és zöldségeknek befőzése és télre való eltevésében.

Az ö hónapos szeptember—februári tanfolyam folyó évi szeptember hó 10-én veszi kezdetét, amelyre növendékek már előjegyzésbe vételnek.

Felvilágosítást ny rnek az érdeklődők a főzőiskola helyiségében özv. Chrisztóné Dús Ilona vezető tanítónőnél.

Nagyvárad, 1913 július hó 15.

Eleméry Ferenc,
tanácsnok.

A Szent László-nyomdában

az egyházmegyei főtanfolyamok által a róm. kath. népiskolák számára összeállított minta szerinti

Heti órarend-ek

már kaphatók és pedig:

- (A teljesen osztott iskolák számára (minden egyes osztály külön-külön) dbja. 16 fill.
B) részben osztott (két osztály együtt) iskolák számára 20 fill.
C) részben osztott (három vagy négy osztály együtt) iskolák számára 20 fill.
D) csztalan (hatosztály együtt) iskolák számára 20 fill.

A megrendelésnél a fentebbi megkülönböztetések és az egyes csoportok szerinti példányszámok pontos feltüntetését kérjük.

NYIBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztítatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:
Zöldfa Passage 93.
Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertenjük a t. közönséget, hogy a
Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre raktárunk nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világitási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

lávák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől mérték nagyosságban.

Főszerező telefonja 55. sz.

Melocco Péter cementárugyár és építés vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyváradfióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38.

Telefonszám 11-38.

Gyárt:

Szabadalmazott géppel gyártott karmantus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csömöszölit és vasbetetes, valamint portlandcement csöveket, kútgyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, műkö- és cementárugyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal:

Utcák és házak csatornázását, hidak és vízmedencék szakaszerü építését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költségvetéssel szolgál.**

Meghívást az ország bármely részéből elfogad

Orvosilag több száz esetben ajánlva.

10-39. Telefon 10-39.

KEPES ELEK

orvosi készítésű fizete Nagyvárad, «Sas-passage» átjáró.

Ajánlja saját készítményü

sérv kötéit,

szuszpenzorionok fecskendők és betegápolási cikkeket, u. m. egyenestartók, hasköttők, ágytálcák, bidég,

anatómiai sérvköttők,

a melyek a sérvet állandóan visszatartják, műlábak és mű-

végtagok, támgépek, gummi cikkek, harisnyák stb. és a még fel nem sorolható cikkek. **Külön próbaterem női és férfi kiszolgálásra. Óriási nagyraktár. Tisztviselők és iparosoknak árendedmény.**

LEGOLCSÓBB

és legjobb bevásárlási forrás

özv. Kádár János-né elsöranqu füszer- és csemege kereskedése.

Mindenféle gazdasági cikkek, kötöz-
hárs, kékkö, auto- és gépolajok és
auto-benzin nagy raktára ::

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T. Nagyvárad, Bémer-tér.

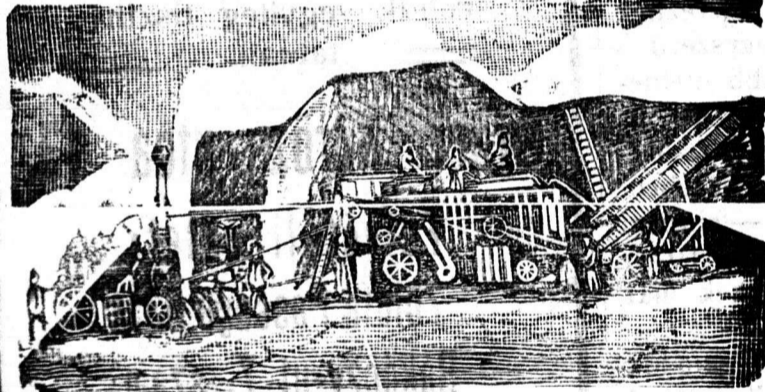
Tűz- és betörésmentes pénztárszekrények (safes) bérbeadása.

Ujjonnan épült intézeti helyiségünkben létesített **safe-deposit osztályunkban** különféle nagyságu pénztárszekrények (safes) csekély díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénz-szekrényekben a bérlő fél értéktárgyait saját zárja alatt, önmaga kezelheti és ezeknek megőrzésére a legmesszebbmenő biztonságot és kényelmet találja.

Safe-deposit helyiségünket az érdeklődőknek készséggel bemutatjuk és részletes felvilágosítással szivesen szolgálunk.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T.

Csordás József

villanyerőre berendezett

gépjavító telepe

NAGYVÁRAD

Templom-u. 7.

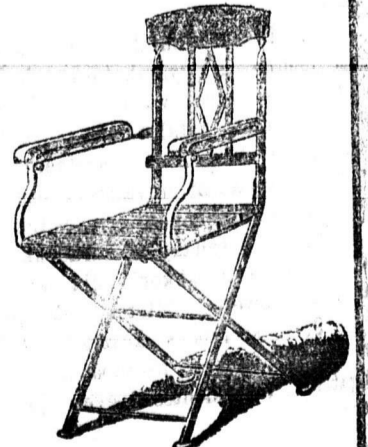
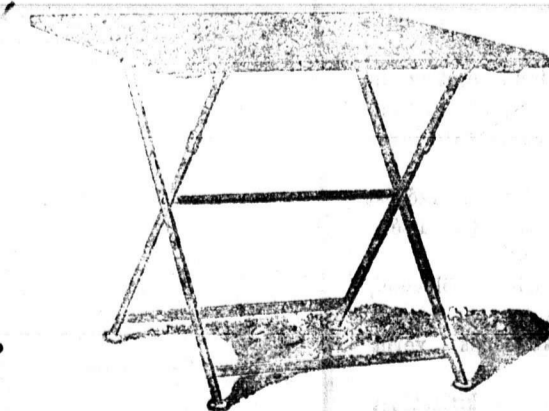
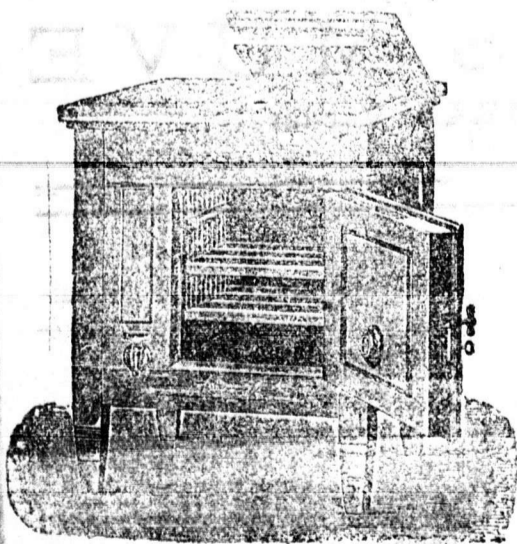
Ajánlja gépjavító telepét, malomberendezések, rézöntés, henger rovátkálás, esztergályozás és minden e szakmába vágó munkának a legpontosabb elvégzésére.

RUFF TESTVÉREK

épület- és géplakatos műhelye
LUKÁCS GYÖRGY-UTCZA 26.

Mindenemü lakatos munkák, **vas-szerkezetek, vízvezetékek** javítások és **takarék-tűzhelyek** elsőrendü kivitelben.

Gazdasági eszközök készítése egy mint: ekék, boronák, borsajtók és szőlőzúzók stb. **Lancos kútaink** ugy tartósság, mint vízemelő képesség tekintetében minden eddigit fölülmulnak. Mindenemü gépjavítások szakaszerüer. és gyorsan eszközöltetnek.

J É G S Z E K R É N Y E K kerti vasbútorok, valamint konyha-fabútorok is u. m.: konyha kredenz, **FAGYLALT-GÉPEK és FORMÁK** asztal, szék, zsámoly, teknő és az összes konyha berendezések

TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek vaskereskedésében

Nagyvárad, Rákóczi-ut. Telefon 390 szám.